

A fájdalmas titkok

Összekötő gondolatok Boldog Emmerich Katalin látomásaiból

1. Aki értünk vérrel verítékezett

1.

Körülbelül kilenc óra volt, mikor Jézus a tanítványokkal a Getszemáni-kertbe érkezett. A földön sötét volt, az ég holdvilágos, tiszta. Jézus nagyon szomorú volt és megmondta, hogy a veszedelem közeledik. A tanítványok megdöbbenek ezen. Megérkezvén a Getszemániba, ahol egy lugasszerű építmény volt, így szólt kíséreihez: „Maradjatok itt, míg az én helyemre megyek imádkozni”. Pétert, Jánost és az idősb Jakabot magával vitte és egy ösvényen párpercnnyire beljebb ment az olajfakertbe a hegy lábánál.

Leírhatatlanul szomorú volt; érezte a közeledő szorongást és kísértést. János megkérdezte, hogyan lehet ő, aki egyébként mindig oly megvigasztalódott volt, most ennyire bús? Jézus Így felelt: „Szomorú az én lelkem mind halálig”. Körülnézett és mindenfelől szorongást és kísértést látott maga felé gomolyogni, mint rémképekkel teli felhőket, és ekkor mondotta a három apostolnak: „Maradjatok itt és virrasszatok velem; imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek”. És azok ott maradtak azon a helyen. Jézus még előbbre ment valamivel; ő egy körülbelül hat láb mély barlangban rejtőzött el. A talaj szelíden lejtett be a barlangba és a kiugró szikláról oly sűrű lomb lógott az üreg nyílása elé, hogy benn észrevétlenül el lehetett rejtőzni.

2.

Midőn Jézus elvált a tanítványoktól, láttam a rémképek egész nagy seregét előgomolyogni és egyre szorosabban köréje szűkülni. Bánata és szorongása nőttön nőtt és csüggedten vánszorgott a barlangba, mint az olyan, aki borzalmas vihartól üldözve menedéket keres, ahol imádkozzék.

De láttam, hogy e rémképek serege is fenyegetően követi őt a barlangba és a képek mindegyre világosabbakká válnak. Ah, úgy tűnt, mintha ebbe a barlangba gyúlne össze minden bűnöknek, terhüknek és büntetésüknek rémképe és szörnyű szorongatása az első emberpár bukásától kezdve a világ végéig; mert itt az Olajfák-hegyén lépett ki Ádám és Éva, kiűzve a paradicsomból, először a barátságtalan földre és itt ebben a barlangban gyászoltak és keseregtek csüggedten.

Amint aztán a bűnök és gonoszságok egész tömege rémképek tengereként átviharzott Jézus lelkén, és ő mindezekért felajánlotta magát engesztelő áldozatul és magára esedett minden büntetést és szenvedést: a Sátán -- mint egykor a pusztában -- végtelen kísértéseket zúdított reá; sőt merészt egész tömeg vádat emelni a legtisztaságosabb Üdvözítő ellen! „Micsoda? -- kiáltott rá -- te mindezt magadra akarod venni, holott magad sem vagy tiszta?! Nézd: itt és itt, ekkor és ekkor...” és mindenféle koholt vádleveleket göngyölt ki eléje és pokoli arcátlansággal tartotta szeme elé. Vádolta őt tanítványainak minden hibáiért, minden megbotránkozásért, melyet okoztak, minden zavarért és rendetlenségért, amit ő hozott a világba a régi szokásokkal való szakítással.

Úgy tett a Sátán, mint a legkörmönfontabb, legfurfangosabb farizeus: őt okolta Heródes csecsemőgyilkosságáért; szüleinek veszedelmeiért és inségéért Egyiptomban; azért, mert nem mentette meg Keresztelő Jánost a haláltól; sok család felbomlásáért; bűnös emberek oltalmazásáért; néhány beteg be nem következett gyógyulásáért; vádolta családjá elhanyagolásával és idegen javak eltulajdonításával; szóval vádolta mindennel és mindenért, amit a kísértő a halálúton szemére vethetne egy közönséges embernek, aki magasabb indok nélkül vitt volna véghez ilyen külső cselekedeteket; mindezt most Jézus csüggedő lelke elé halmozta, hogy megrendítse, megingassa; mert előtte titok volt az, hogy Jézus Isten Fia, és úgy kísértette őt, mint egy megfoghatatlanul igaz embert.

Igen, édes Üdvözítőnk annyira átadta magát szent emberségének, hogy még ezt a kísértést is megengedte, amely szent halállal haló embereket jócselekedeteik belső értékére vonatkozóan szokott megtámadni. Ezért aztán a kísértő Jézus szeretetének minden művét akként sorolta eléje, mint magukban érdemteleneket és mint Isten ellen való bűnöket. Összes jócselekedeteiért adósleveleket mutatott fel neki és szólt: „Ezért is, meg ezért is még adós vagy!”

Jézus eleinte nyugodtan térdelt imádkozó helyzetben; később azonban lelke elrémült a bűnök tömegétől és utálatosságától és oly összezúzó szomorúság és szívszorongás lepte meg, hogy reszketve és csüggedten könyörgött: „Abba, Atyám! Ha lehetséges, múljék el e pohár tőlem! Atyám, neked minden lehetséges. Vedd el tőlem e kelyhet!” Aztán erőt vett magán és mondá: „De ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint Te!”

3.

Körülbelül féltizenegy lehetett, mikor fölkelt és verítékben ázva, inogva és többször összerogyva, odatántorgott inkább, mint ment, a három tanítványhoz. Midőn alva találta őket, kezét tördelte, a búbánattól és kimerültségtől rájuk rogyott és mondá: „Simon, alszol?” Erre fölébredtek és fölemelték őt; ő pedig elhagyatottságában így szólt: „Még egy óráig sem tudtatok virrasztani velem?” János kérdezte: „Uram, mi van veled? Hívjam a többieket? Meneküljünk?” Jézus felelé: „Ha még harminchárom évig élnék, tanítanék és gyógyítanék, az sem volna elég mindannak megtevésére, amit holnapig kell véghez vinnem. Ne hívd a nyolcakat; ott hagytam őket, mert nem nézhetnének engem ebben a nyomorúságban anélkül, hogy meg ne botránkoznának bennem; kísértésbe esnének, hogy sokat elfelejtsenek és kételkedjenek bennem. Ti azonban láttátok az Emberfiát megdicsőülve, lássátok hát őt elsötétülve is teljes elhagyatottságában. De virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek! A lélek ugyan kész, de a test erőtlen”.

Még egyebeket is beszélt nagy szomorúan és mintegy negyedórát volt velük, aztán ismét elhagyta őket. A három apostol, aki Jézussal volt, eleinte imádkozott, aztán elaludt, mert bizalmatlankodó szóbeszéd következtében kísértésbe esett. A nyolc apostol azonban, aki ott maradt a bejáratnál, nem aludt; Jézus szorongása minden legutóbbi kijelentéseiben az este rendkívül nyugtalanokká tette őket; össze-vissza bolyongtak az Olajfák-hegyén, hogy rejtékhelyet keressenek maguknak.

4.

Amint Jézus és vele minden szomorúsága visszatért a barlangba, kiterjesztett karokkal arcára borult és imádkozott mennyei Atyjához. Angyalok léptek hozzá és képek hosszú sorozatában bemutatták neki az elégtételi szenvedés feladatát és terjedelmét. Megmutatták az embernek, mint Isten képmásának egész dicsőségét a bűnbeesés előtt, és egész eltorzulását és süllyedtségét a bűnbeesés után. Megmutatták minden bűnnek az első bűntől való leszármazását, minden bűnhajlam jelentését és lényegét, és borzasztó vonatkozását az ember lelkierejére és tagjaira, továbbá a bűnhajlammal szemben helyezett minden büntető szenvedés lényegét és jelentését.

Nincs nyelv, amely ki tudná mondani, milyen rémületet és fájdalmakat érzett Jézus lelke az elégtételi szenvedés e képein, mert megismerte nemcsak a bűnhajlammal ellentétes minden vezeklő szenvedés jelentését, hanem az összes erre vonatkozó kínzóeszközök értelmét és jelentését is; úgyhogy nemcsak a kínzóeszközök kínja borzasztotta, hanem azok dühe is, akik kieszelték, azok gonoszsága és kegyetlensége, akik valaha is használták e kínzóeszközöket, és azoknak türelmetlensége, akiket valaha megérdemelten vagy meg nem érdemelten kínoztak velük; mert ő viselte és érezte az egész világ bűneit. Mind e kínzásokat és gyötrelmeket megismerte valami belső szemléletben, oly nagy borzadályal, hogy véres veríték ütött ki rajta.

Amint a szenvedések e szörnyű özönében Jézus embersége így gyötrődött és csüggedezett, az angyalokban részvétet láttam. Rövid szünet állt be, és úgy látszott, mintha vágynának őt vigasztalni; láttam, amint könyörögtek Isten trónja előtt. Olyan volt ez, mint egy pillanatnyi küzdelem Isten irgalmassága és igazságossága, és a magát feláldozó szeretet között. Istenről is valamiféle képet kaptam; de nem úgy láttam őt, mint máskor: trónuson, hanem egy határozatlan fényalakban.

5.

Ámde midőn Jézus mind e harcokat győzelmesen kiállotta a mennyei Atya akaratában való megnyugvással, akkor lelke előtt az irtózatossá rémképeknek újabb sora vonult fel. T. i. feltámadt az Úr lelkében a gond, mely minden emberi szívben megelőzi az áldozatot, a kérdő gond: Mi lesz ennek az áldozatnak a haszna, nyeresége? -- és a legborzasztóbb jövő képei gyötörték szerető szívét.

Felvonultak az Úr lelke előtt apostolainak, tanítványainak és jóbarátainak minden jövőendő szenvedései, a kezdő Egyháznak számbeli kicsinysége, majd a növekedtével együtt felburjánzó eretnenségek és szakadások az eredeti bűn tökéletes megismétlődésével: kevélység és engedetlenség által a hiúság és hamis önigazolás minden formájában.

Felvonult előtte számtalan keresztény lanyhasága, álnoksága és gonoszsága; minden gőgös tanító változatos hazudozása és csalfa furfangja; minden bűnös papnak istengyalázó gonosztette, és mindezeknek borzalmas következményei, a pusztulás iszonyatossága Isten földi országában, a hálátlan emberiség szentélyében, melyet ő önnön vérével és életével szörnyű kínok közt éppen megveendő és alapítandó volt.

Az összes hitehagyottak, önigazolók, tévtanítók és álszentjavítók, csábítók és elcsábítottak gúnyolták és kínozták őt, mintha nekik nem elég jól volna megfeszítve, nem elég alkalmasan, nem az ő kedvük szerint és nem az ő tévhitük kimagyarázása szerint volna a keresztre szegezve; széttépték és szétszították Egyháza varratlan köntösét; mindegyik másképp akarta magának a Megváltót, mint ahogy ő adta magát szeretetből.

Számtalanokat látott, amint kevély vállvonítással és fejüket rázva elmentek mellette, pedig ő mentő karjait nyújtotta feléjük, mentek az örvény felé s az elnyelte őket. Látott számtalan másokat: nem merték őt nyíltan megtagadni, de finnyásan utálkozva vonultak el Egyháza sebei mellett, melyeket pedig maguk segítettek ütni rajta.

Jézus látta és megsiratta az első, a későbbi, a mai és a jövőbeli kereszténység minden hálátlanságát és minden romlását. Mindezek a jelenségek, amik közben kísértőjének hangja egyre azt suttogta emberségének: „Lásd, hát ekkora hálátlanságért akarsz te szenvedni?” -- akkora borzalommal és gúnnyal, akkora erővel támadtak Jézusra és oly konok ismétlődéssel ostromolták, hogy kimondhatatlan szorongás hatalmasodott el emberi természetén.

Krisztus, az Emberfia, vonaglott és kezét tördelte; összeesett, mint akit földhöz sújtottak, majd ismét térdre emelkedett; emberi akarata oly nehéz harcot vívott a vonakodással, mely tiltakozott a kimondhatatlan szenvedés ellen ily hálátlan nemzedékért: hogy a veríték sűrű vércseppekben patakokban folyt arcáról a földre. Igen, oly szörnyű szorongatás gyötörte, hogy mintegy segítséget keresve tekintett körül és mintha az eget, földet és a mennybolt csillagait hívná tanúságául szenvedéseinek. Úgy tűnt nekem, mintha felkiáltott volna: „Ó, hát lehetséges ekkora hálátlanságot elviselni? Tanúskodjatok nyomorúságomról!”

6.

A jövőendő emberiség hálátlanságának és a kegyelemmel való visszaéléseinek rémképei, amiknek bűnterhét magára vette és amiknek büntetését maga akarta elszenvedni, egyre borzasztóbban és mind hatalmasabban zúdultak reá;

a szenvedéstől vonakodó emberi ellenérzés tovább kínoztá; hallottam, amint többször felkiáltott: „Atyám, lehetséges-e mindezért megszenvedni? Ó, Atyám, ha nem múlhatik el ez a pohár tőlem, legyen meg a te akaratod!”

7.

Az isteni irgalmassággal való visszaélés e jelenetei közben, melyek sűrű rohamokban támadtak reá, láttam a Sátánt a gonosztettek módjai szerint az utálatosság különféle alakjaiban. És most látott Jézus megszámlálhatatlan embertömegeket ez ördögi képek által kísértve, elcsábítva, megfojtva és széttépve, s ő éppen azért lépett a keserves kereszthalál útjára, hogy kiváltsa őket a Sátán hatalmából. A kígyót eleinte nem láttam gyakran; most azonban láttam őt óriásként, koronával fején, rettenetes hatalommal előtörni és vele együtt minden oldalról minden nembeli és minden állásbeli emberek nagy seregeit Jézus ellen támadni.

Láttam ez acsarkodó seregek közepette, melyek közt sokan vakoknak tűntek fel előttem, olyannyira megrendülve állni Jézust, mintha amazok fegyverei valóban eltalálnák. Láttam őt jobbra-balra tántorogni; hol fölegyenesedett, hol összerogyott, és láttam, amint a kígyó e seregek közepette, melyeket újra meg újra ráuszított, farkával ide-oda csapkodott és mindazokat, akiket leütött vagy körülfont, megfojtotta, széttépte és fölfalta.

Erre pedig azt a magyarázatot kaptam, hogy a Jézust marcangoló sereg azoknak megszámlálhatatlan tömege, akik Jézus Krisztust, a Megváltót, aki istenségével és emberségével, lelkével, testével és vérével lényegileg jelen van az Oltáriszentségben, ebben a titokban a legkülönbélebb módon bántalmazták. Fölismertem Jézusnak ez ellenségei közt az Oltáriszentségnek, mely élő záloga az ő szüntelen, személyes jelenlétének az Egyházban, mindenféle megbántóit.

Mindenféle embereket láttam az ellenségek közt, még vakokat és sántákat, siketeket és némákat is, sőt gyermekeket is: vakokat, akik nem akarták látni az igazságot; sántákat, akik restségből nem akarták azt követni; siketeket, akik hívását és intelmeit nem akarták hallani; némákat, akik még a szó fegyverével sem akartak érte harcolni; gyermekeket, világias érzelmű s emiatt Istenről megfélelmező szülők és tanítók kíséretében, világias lelkülettel eltöltve, hiú tudománnyal elkábítva, istenes dolgoktól megundorodva, vagy ilyenek híján lezúllva és ilyenek felfogására örökre elrontva.

A gyermekek között, akiket különben nagyon sajnáltam, hiszen az Úr annyira szerette a gyermekeket, láttam feltűnően sok rosszul tanított, rosszul nevelt, tiszteletlen oltárszolgát is, akik nem tisztelik Jézust a legszentebb cselekményben. Bűnterhük részben tanítóikra és nemtörődő egyházi előjáróikra hárult. De rémülten láttam, hogy még sokan papok is, magasabb-kisebb rangúak, sőt olyanok is, akik híveknek és buzgóknak tartották magukat, szintén részesek voltak az eucharisztikus Jézus bántalmazásában.

Ha egy egész esztendeig szüntelenül beszélnék is, akkor sem tudnám elmondani az Úr Jézusnak azt a temérdek és sokféle bántalmazását az Oltáriszentségben, amiket ilyenformán felismertem.

Láttam mind e bántalmazókat bűneik neme szerint különböző fegyverekkel nagy rajokban az Úrra rohanni és rátámadni. Láttam valamennyi évszázadból való egyházi embereket, tiszteletlen, könnyelmű, bűnöző, méltatlan papokat szentmise és áldozás közben, és láttam egész táborait azoknak, akik e nagy szentséget lanyhán vagy éppen méltatlanul vették föl. Láttam e seregekben bűnös tanítóknak nagy tömegét, akik tévtanítókká lettek; eleinte egymás ellen harcoltak, aztán egyesülve dühöngtek Jézus ellen egyházának legnagyobb szentségében. Láttam nagy csoportját ezeknek az elpártolt szektavezéreknek, akik elvetették az Egyház papirendjét, kétségbe vonták és megtagadták Jézus Krisztus jelenlétét e szentség titkában, amint ő ezt a titkot átadta Egyházának, ez pedig híven megőrizte; és csábításukkal tömérdek embert elszakítottak az ő szívéből, akikért vérént ontotta.

Ó, rettenetes volt ezt nézni! Mert láttam az Egyházat, mint Jézus testét, melynek egyes szétszórt tagjait keserves kínszenvedésével kötötte össze; és úgy láttam, mintha mindazok az egyházközségek vagy családok s minden leszármazottjaik, melyeket az Egyháztól elválasztottak, egész darabokként fájdalmasan vérezve és szétmarcangoltan szakadnának le Jézus élő testéről, ő pedig -- ó jaj! -- oly megindítóan néz és sír utánuk... Ő, aki ennenmagát adta étékül az Oltáriszentségben, hogy az emberek örökös szétszakadását és szétszóródását megszüntesse és őket az Egyház egy testébe, jegyesének testébe gyűjtse: most széthullva és széthasadozva látta magát ebben az ő jegyesi testében a szakadás fájának rossz gyümölcsei miatt.

Végül láttam mind az Egyháztól elszakadtakat hitetlenségben, babonaságban, tévtanokban, önhittségben és hamis világi tudományban elvadulva és felbőszülve, óriási hadseregekké egyesülve az Egyház ellen támadni és dühöngeni, a kígyót pedig közöttük, uszítva és fojtogatva. Jaj, úgy tűnt, mintha Jézus magamagát látná és érezné számtalan vékony rostokra szakadni.

8.

Én pedig most láttam a vért sűrű sötét cseppekben lecsorogni az Úr halavány arcán; máskor simán szétválasztott haja most csapzott volt a vértől, zilált és égnék meredt; szakállá véres és tépett.

Jézusnak e szorongása alatt láttam a Szűzanyát is nagy szorongatásban és szomorúságban gyötrődni Márkus anyja, Mária házában. Ezzel és Magdolnával a kertben tartózkodott és térdére rogyva összegörnyedten kuporgott egy kőlapon. Többször elvesztette külső eszméletét; belsőleg ugyanis sokat látott Jézus kínjaiból. Már néhány embert elküldött, hogy hozzanak hírt róla; de nem bírta bevárni őket és aggodalmában Magdolnával és Saloméval kiment Jozafát-völgyébe. Láttam őt befátyolozott arccal menni és karjait többször kinyújtani az Olajfák-hegye felé, mert lélekben látta Jézust vérrel verítékezni és kinyújtott kezeivel mintegy le akarta törölni Jézus arcát; és láttam, hogy e heves lelki felindulás hatása alatt, mely Fia miatt eltöltötte, Jézus is meghatva gondolt reá és mintegy segítséget keresve nézett utána. Ezt a kölcsönös részvétet sugarak alakjában láttam megjelenni, amelyeket egymás felé küldöttek.

9.

Most ismét imádkozni láttam Jézust a barlangban; még mindig harcolt a szenvedéstől vonakodó emberi természettel. Bele is fáradt és elcsüggedve mondá: „Atyám, ha akarod, vedd el e kelyhet tőlem; de ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied!”

Ámde most mélység nyílt meg előtte és mintegy valami világos úton sok lépcsőt látott lefelé a pokol tornácába. Ott látta Ádámot és Évát, mind a pátriárkákat és prófétákat és igazakat, anyja szüleit és Keresztelő Jánost; oly sóvárogva várták az ő megjelenését az alvilágban, hogy szerető szíve ettől megerősödött és felbátorodott. Ezek előtt az epedő foglyok előtt kell az ő halálának megnyitnia a mennyországot; ő maga akarta őket kiszabadítani vágyakozásuk börtönéből.

Miután Jézus az előidők égi polgárait mély meghatottsággal megszemlélte, az angyalok elvonultatták előtte a jövőidők szentjeinek teljes seregét, akik harcaikat egyesítve az ő kínszenvedésének érdemeivel, általa egykor a mennyei Atyával fognak egyesülni. Leírhatatlanul szép, megnyugtató látvány volt ez. Mind valamennyien elvonultak teljes számban az Úr előtt mivoltukban és érdemeikkel, szenvedéseikkel és munkájuk sikereivel. Láttam küszöbön álló megváltói halálának legbensőbb üdvözítő és megszentelő hatását.

Ez a leírhatatlanul megindító látvány némi erőt és enyhülést adott az ő lelkének, mely minden emberi szenvedést engedett magán átviharzani. Ó, hiszen ő annyira szerette testvéreit és teremtményeit, hogy csupán egyetlenegy lélekért is mindent örömeit elszenvedett volna!

10.

Ámde most eltűnt ez a vigasztaló kép, és a mutató angyalok most egészen a földön -- minthogy már egészen közel volt -- elvonultatták előtte egész kínszenvedését.

Jézus látta és érezte Anyjának akkori fájdalmait is, aki együttérezve az ő kínjait, eszméletlenül feküdt két szentasszony kísérője karjaiban, a Jozafát-völgyében.

A kínszenvedés képeinek végeztével Jézus, mint egy haldokló, arcra rogyott; az angyalok és a képek eltűntek; a véres veríték sűrűbben hullott róla, mint előbb, és láttam, amint sárgás ruhájának rátapadó részein átszivárgott. Már homály uralkodott a barlangban.

És ekkor láttam, amint egy angyal lebbent le Jézushoz, de ez nagyobbak, határozottabb körvonalúnak és természetesebb emberi alaknak látszott, mint az előbbieket. Hosszú, lengő, bojtokkal díszített, papos öltönyben volt és két kezével egy, az utolsó vacsoraihoz hasonló kis kelyhet tartott maga előtt. A kehely száján egy kicsiny, vékony, vörösesen fénylő kenyérdarab lebegett, hosszúkás kör alakú és körülbelül babszem nagyságú. Az angyal fekvő helyzetben lebegve jobbát fölemelve nyújtotta Jézus felé, és amint ő fölegyenesedett, a fénylő kenyérdarabot Jézus szájába tette és a csillogó kehelyből megitta. Aztán azonnal eltűnt.

Jézus ekkor szenvedéseinek kelyhét szívesen elfogadta és megerősítést nyert. Még néhány percig csöndesen és hálásan időzött a barlangban; még szomorú volt ugyan, de természetfölötti módon annyira megerősítve, hogy búbánat és nyugtalanság nélkül, biztos léptekkel tudott tanítványaihoz menni. Még sápadt és összetört volt, de egyenes és biztos tartással ment. Arcát megtörölte kendőjével s lesimította haját, mely a vértől és verítéktől csapzottan csomókban csüngött.

Midőn Jézus a tanítványokhoz ért, azok úgy feküdtek, mint először: a terasz falánál, oldalukra dőlve, betakart fejjel aludtak. Az Úr azt mondta nekik, hogy most nincs az ideje az alvásnak; keljenek föl és imádkozzanak, mert „lássátok, itt az óra, midőn az Emberfia a bűnösök kezébe adatik. Keljete föl, menjünk előre, az áruló közeledik; ó jaj, jobb lett volna neki nem születnie!” Az apostolok ijedten ugrottak föl és zavartan néztek körül. Alig kaptak észbe, Péter már hevesen kiáltott: „Uram, hívom a többieket, hogy megvédelmezzünk téged!” Jézus még beszélt egyet-mást nyugodt határozottsággal; még egyszer kérte őket, hogy vigasztalják meg Anyját, aztán így szólt: „Menjünk eléjük; ellenállás nélkül az ellenség kezébe akarom adni magamat”. És a három apostollal kiment az Olajfák-kertjéből a poroszlók elé.

2. Akit értünk megostoroztak

1.

Pilátus kis nyugvóágyhoz hasonló székén könyökölt; a kis asztal ott volt mellette; most is, mint előbb, néhány tiszt és közkatona állt körülötte. Előrejtött az erkélyszerű teraszra, ahonnan a néppel szokott beszélni, és így szólt Jézus vádlóihoz: „Idehoztátok elém ezt az embert, mint néplázítót; én itt előttetek kihallgattam őt, de abban, amivel vádoljátok, nem találtam vétkesnek. Heródes sem talált benne semmi vétket, és így halálos ítélet nem hangzott el fölötte. Megfenyítem tehát és elbocsátom!” Erre a farizeusok közt heves morgás és lárma kelt, a nép lázítása és megvesztegetése újult erővel indult meg.

De épp most volt az ideje annak a régi szokásnak, hogy a nép minden húsvét előtt megjelent előtte és egy fogoly szabadon bocsátását kívánta. Ezért a farizeusok Heródes palotájától már felhajtókat küldtek Akra városrészbe, nyugatra a templomtól, hogy ott megvesztegessék az összecsdült népséget, hogy ne Jézus szabadon bocsátását, hanem megfeszítését követeljék. Pilátus azt óhajtotta ugyan, hogy a nép Jézus elbocsátását követelje, ezért elhatározta, hogy Jézussal szembe egy elvetemült gonosztevőt állít, aki már halálra volt ítéelve, hogy ne ezt választhassák szabadon bocsátásra. Ez a gonosztevő Barabbás volt, az egész nép előtt gyűlölt és átkozott lator. Egy zendülésben gyilkosságot követett el és én láttam tőle még egyéb bünteteket is; de ezeket elfelejttem.

Most nagy mozgás támadt a nép között a Forumon, és egy csoport nyomult elő közüle, élén szónokaival, akik hangjukat Pilátus erkélye felé irányítva kiáltották: „Pilátus! Tedd meg nekünk, amit mindig tettél az ünnepre!” Pilátus csak erre várt; így szólt hozzájuk: „Szokás, hogy az ünnepre elbocsássak nektek egy foglyot. Kit akartok, hogy most elbocsássak: Barabbást-e vagy Jézust, a zsidók királyát, Jézust, aki az Úr fölkentje volna?” Pilátus kérdésére rövid habozás és fontolgatás állott be a tömegben és csak néhány hang kiáltott kotnyelesen: „Barabbást!”

Ekkor azonban Pilátust elhívta feleségének egy szolgálója. A főpapok és farizeusok ez alatt nagyban sűrögtek-forogtak; egy részük a nép közé vegyült, fenyegetett és parancsolt; de hiszen dolguk úgyszólván könnyű volt.

Máriához is eljutott az a hír, hogy Pilátus Jézust szabadon akarja bocsátani. Nem messze tőle álldogáltak csoportban emberek Kafarnaumból, közöttük sokan, akiket Jézus tanított és meggyógyított; de ezek most idegenül viselkedtek és csak lopva pillantgattak a boldogtalan elfátyolozott nők és János felé; de Mária és a többiek azt hitték, hogy ezek bizonyára nem fogják Barabbás ellenében jötevőjüket és Üdvözítőjüket elvetni. Pedig így történt!

Pilátus ismét kilépett az erkélyre és elhelyezkedett a kis asztal mellett a székre; a főpapok is leültek. Pilátus még egyszer szólt: „Melyiket bocsássam el a kettő közül?” Általános fülsiketítő kiáltozás kavargott az egész Forum felett; mindenfelől zúgott a tömeg: „El innen ezzel! Barabbást bocsásd el nekünk!” A helytartó újból kérdezte: „Mit tegyek tehát ezzel a Jézussal, aki állítólag a Krisztus, a zsidók királya?” Dühös ordítás volt a válasz: „Feszítsd meg őt! Feszítsd meg őt!” Pilátus harmadszor kérdezte: „De hát mi gonoszat cselekedett? Én legalább semmi halálra méltó bűnt nem találtam benne! De megfenyíttetem és elbocsátom.” Ám az üvöltés: „Feszítsd meg! Feszítsd meg őt!” pokoli viharként zúgott körös-körül; a főpapok s a farizeusok szinte őrjöngve kiabáltak és tomboltak. Erre az ingatag Pilátus elbocsátotta nekik Barabbást, a rablógyilkost, Jézust pedig megostorozásra ítélte.

2.

Pilátus, ez a hitvány, ingatag bíró, már többször kimondta az ellentmondó szavakat: „Én nem találok semmi vétet benne, tehát megfenyíttetem és elbocsátom”; de a zsidók kiabálása egyre tovább harsogott: „Feszítsd meg őt! Feszítsd meg őt!” Mindazáltal Pilátus előbb megkísérelte szándékát keresztülvinni; parancsot adott tehát, hogy Jézust római módon ostarozzák meg. Ekkor a poroszlók Jézust, a megkínzott, összevert, összeköpdösött Üdvözítőt rövid botjaikkal durván taszigálva és verve kivezették a tomboló és üvöltő nép között a Forumra, északra Pilátus házához, közel a praetoriumhoz, egy ostarozó oszlophoz, amely itt a piacteret körülvevő csarnokok egyike előtt állott.

Jöttek a hóhérszolgák korbácsaikkal, virgácsaikkal és köteleikkel, melyeket az oszlopnál ledobtak Jézus elé. Hatan voltak, barnaképzű emberek, kisebbek, mint Jézus, bozontos kondor hajjal; ritkás, zilált, tüskés szakállal; összes ruhájuk egyetlen kötély volt ágyékuk körül, rossz sarujuk és egy darab bőr vagy valami más ócska kacat, amely oldalt nyitva skapuláreszerűen fedte felső testüket; karjaik meztelenek. Hitvány gonosztevők voltak, Egyiptom vidékeiről, akik mint rabszolgák és fegyverek itt dolgoztak építkezéseknél és csatornázásoknál. Ilyenek közül a leggonoszabbakat és legelvetemültebbeket válogatták ki a praetoriumban ilyen hóhérmunkára.

Ezek az emberi fenevadak ugyanezen az oszlopon már sok nyomorult bűnöst korbácsoltak halálra. Valami állati és ördögi volt lényükben, és rendszerint jóformán részegek voltak. Vad dühvel, ütlegetve ráncigálták az Urat az oszlophoz, pedig hiszen ment önként. Ez az oszlop szabadon áll, nem támasztéka semmiféle építménynek. Olyan magas, hogy egy megtermett ember kinyújtott kézzel elérheti felső, gömbölyű végét, melyre vaskarika van erősítve. Hátról, középmagasságban szintén karikák és kampók vannak rajta. Lehetetlen elmondani azt a barbár durvaságot, ahogyan ezek a dühödt ebek még ezen a rövid úton is bántalmazták az Urat; letépték róla a heródesi gúnyköpenyt és majdnem levágták szegény Jézust a földre.

3.

Az Úr remegett és reszketett az oszlop előtt; a szoros megkötözéstől megdagadt és véres kezeivel maga vetette le lázas sietséggel utolsó ruháját, miközben hóhérai egyre taszigálták és ráncigálták. Imádkozott és forrón könyörgött mennyei Atyjához. Minthogy most az altestét fedő utolsó ruhadarabját is le kellett oldania, az oszlop felé fordult, hogy legalább így rejtse meztelenségét;

és fejét egy pillanatra a fájdalomtól teljesen megtört Anyja felé fordította, aki a szentasszonyokkal a vásárcsarnok egyik zugában állt, és így szólt Anyjához: „Fordítsd el rólam szemedet!” Nem tudom, hangosan mondta-e ezt hallható szóval, vagy csak benső hangon; de én tudtam, hogy Mária meghallotta, mert láttam, hogy e pillanatban elfordult és ájultan roskadt a lefátyolozott asszonyok karjai közé.

4.

Jézus most átkarolta az oszlopot, a pribékek pedig förtelmes szitkok és ráncigálások közben felhúzták kezeit az oszlop tetejéig és a vasgyűrűhöz kötözték s ekképp egész testét úgy nyújtották ki a magasba, hogy alig tudott megállni alul szorosan az oszlop aljához kötözött lábain. Ott állt tehát a Szentek Legszentebbje teljes emberi meztelenségében, véghetetlen szorongásában és szégyenkezésében, a latrok oszlopán kifesztve!

Most két vad pribék nekiesett és vadállati vérszomjial kezdte szétmarcangolni szentséges testének egész hátsó oldalát. Ennek a két első pribéknek korbácsai vagy virgácsai úgy látszottak, mintha fehér nyers favesszőkből volnának; de lehet, hogy erős ökörinakból vagy kemény fehér szíjakból font kötegek voltak.

5.

Urunk és Üdvözítőnk, Isten Fia, igaz Isten és igaz ember, vergődött és vonaglott, mint egy nyomorult féreg, a gonosztevők ostorcsapásai alatt. Nyögött és sóhajtozott, és egy tiszta, édesen csengő jaj szó, mint szeretetteljes imádság marcangoló kínok közt, hatott át kínzóinak süvöltő vesszőcsapásain.

Néha-néha elnyelte ezeket a siralmas, szent, áldásteljes panaszhangokat a nép és a farizeusok ordítása, mint egy rémületes fekete viharfelhő; tömegben kiáltották: „El vele! Feszítsd meg őt!”

Mert Pilátus még mindig tárgyalt a néppel; valahányszor a tömeg zsivaját néhány szóval félbe akarta szakítani, előbb kürtszó hangzott fel, hogy csendet teremtsen; aztán ismét hallatszottak az ostorcsapások, Jézus jajszava, és a pribékek káromkodásai.

6.

Negyedóra múlva a két pribék abbahagyta az ostorozást, és a másik kettővel nekiláttak megint az ivásnak, Jézus teste egészen barna, kék és piros volt már, telis-tele daganatokkal, és vére csurgott lefelé. Reszketett és vonaglott. Szidalom és csúfolódás hangzott minden oldalról.

Most a második pár ostorozó pribék esett neki Jézusnak újult dühvel; ezek valami fodros, tövisszerű virgácsokkal dolgoztak, melyekbe gombok és szögek voltak tűzködve. Vad ütései alatt felszakadtak Jézus testének minden hegei, vére körös-körül fröccsent, a hóhérok karjait is elborította. Az Úr nyögdecselt és imádkozott és vonaglott kínjában.

7.

A következő két pribék korbácsokkal verte Jézust. Ezek a korbácsok vasnyélbe erősített kis láncok és szíjak voltak, melyek vaskampókban végződtek; ezek aztán egész darabokat szaggattak ki Jézus hátának bőréből és húsaból. Ó, ki tudná leírni ezt az iszonyatos, siralmas látványt!

De még nem volt elég a borzalmakból. Leoldották Jézus kötelékeit és most háttal kötözték az oszlophoz; és mivel már annyira elgyöngült, hogy nem tudott megállni, vékony kötelekkel odakötözték mellén, karjai és térdei alatt az oszlophoz, kezeit pedig az oszlop közepén hátra kötötték. Kínosan összehúzódott, vérrel és sebekkel fedett ágyéka és altestének széttépett bőre alig takarta meztelenségét.

Mint dühödt ebek támadtak rá a pribékek; egyiknek bal kezében vékonyabb korbács volt, s azzal Jézus arcát verte össze. Nem maradt egyetlen ép hely Urunk testén; vérző szemével ránézett hóhéraitra és irgalomért könyörgött; de azok csak annál vadabbul estek neki, s Jézus egyre halkabban nyögdecselt: „Jaj, jaj!”

8.

A rettenetes ostromlás jó háromnegyed óráig tartott. Ekkor egy apró idegen férfi haragosan odarohant az oszlop mögé, egy görbe késsel kezében és kiabált: „Hagyjátok abba! Ne verjétek halálra ezt az ártatlan embert!” A részeg pribékek meghökkenve álltak meg, amaz pedig egyetlen metszéssel hirtelen elvágta Jézus köteleit, melyek hátul az oszlopon egy csomóba voltak egy szeghez erősítve, aztán elszaladt és eltűnt a tömegben.

Jézus egész vérző testével szinte ájultan rogyott az oszlop tövéhez, saját vére tavába. A pribékek otthagyták; ittak és odakiáltottak a hóhérinasoknak, akik az őrség házában foglalatostkodtak, hogy fonják meg a töviskoronát.

9.

Ekkor ismét odaléptek a pribékek és megrugdosták, hogy keljen föl: ők még nincsenek készen a királlyal! Jézus a földön csúszva igyekezett elérni derékkötényét, mely oldalt hevert;

de az elvetemült fickók gúnyröhejjel rugdalták ide-oda a ruhadarabot, úgyhogy szegény Jézus véres meztelenségében, mint egy eltaposott féreg volt kénytelen a földön csúszni-mászni, míg végre elérte övruháját és betakarhatta szétmarcangolt ágyékát.

Aztán ütlegekkel és rúgásokkal ingadozó lábára állni kényszerítették és nem engedtek neki időt arra, hogy magára öltse felsőruháját; csak úgy rádobták vállára.

10.

A Szűzanyát szent Fia megostorozása alatt állandó révületben láttam; ami Fiával történt, azt mind látta és szenvedte ő is bensőleg, kimondhatatlan szeretetben és szenvedésben. Gyakran halk panaszhangok siklottak ki ajkán; szeme már gyulladt volt a könnyektől.

A Szűzanya, amint magához tért, látta megkínzott Fiát a pribékektől előre hajszoztatni; Jézus letörölte a vért ruhájával szeméről, hogy Anyjára nézzen; Mária fájdalmasan nyújtotta ki kezét utána és nézett véres lábnyomaira.

3. Akit értünk tövissel koronáztak

1.

Krisztus megostorozása alatt Pilátus még többször tárgyalt a néppel. Egyszer azt is kiáltották: „Meg kell halnia, még ha mindnyájan elpusztulunk is emiatt”. És amint Jézust a megkoronázásra vitték, még mindig kiabálták: „El vele! Halálra vele!”

Mert mindig újabb zsidó csoportok jöttek, melyeket a főpapok megbízottai erre a kiáltásra fölbéreltek és izgattak.

2.

Most megint leszaggatták Jézus sebekkel borított testéről minden ruháját és egy ócska, piros, rongyos rövid katonaköpenyeget adtak rá, mely térdéig sem ért. Itt-ott sárga bojt-rongyokat akasztottak rá. Ez a köpeny a poroszlók kamrájának egy zugában hevert; a megkorbácsolt gonosztevőkre szokták ráadni, vagy gúnyból, vagy vér felszárítására.

Most Jézust egy kövekkel és cserepekkel fedett székhez hurcolták és összesebzett, meztelen testét durván rálökték. Aztán fejére tették a töviskoronát.

3.

Ez a korona párasznai magas és sűrű volt, mesterien megfonva; fölül kiálló karimával. Mint egy kötést, úgy tették fejére és hátul szorosan megkötötték s ekképp olyan süvegkorona formája volt. A bozótban termett, háromujnyi vastag tüskéből fonták meg ügyesen, a tüskéket szándékosan befelé fordítva. Háromféle tövisből volt, amilyen nálunk is terem: varjútüskéből, kökény és galagonya töviséből. Fölül egy kiugró peremet fontak rá olyan szederféle tüskéből, ezzel fogták meg és igazították a fejre a koronát. Láttam a tájat is, ahol a suhancok a tüskét szedték.

Aztán egy vastag, buzogányvégű nádszálat adtak Jézus kezébe. Mindezt csúfondáros ünnepélyességgel tették, mintha csakugyan valóságos királlyá koronáznák. Majd kivették kezéből a nádat és azzal erősen rásújtottak a töviskoronára; egyszerre elborította szemét a vér. Térdet hajtogattak előtte, nyelvüket öltögették rá, arcul ütötték és köpték s kiabáltak: „Üdvözlégy, zsidók királya!” Nagy gúnyröhejjel felfordították székestül és ismét feltaszigálták.

4.

Ó, mily rettentően gyötörte a szomjúság; mert az embertelen ostromlás okozta szétmarcangoltság folytán sebláza volt. Reszketett; oldalain a hús itt-ott a csontokig ki volt szaggatva; nyelve görcsösen összezsugorodott, csak szent fejről lecsurgó vére könnyörült izzó száján, mely epedőn nyitva volt.

Az elvetemedett népség pedig éppen nyitott száját választotta ki undok nyálának céltáblájául, így bántalmazták Jézust egy félóra hosszat.

5.

Ezután Jézust, fején a töviskoronával, megkötözött kezében a nádjogarral, vállán a bíborköpennyel, ismét átvitték Pilátus palotájába.

Az Üdvözítő felismerhetetlen volt a vértől, mely szemét elborította s lefolyt szájába és szakállára. Teste csupa daganat és seb volt, hasonló egy vérbemártott kendőhöz. Görnyedten és ingadozva ment;

köpenye oly rövid volt, hogy meghajolva kellett járnia, hogy meztelenségét takarhassa; mert a koronázáskor megint letépték minden ruháját róla.

6.

Midőn szegény Jézus odaért a lépcsőhöz Pilátus elé, még ezt a kegyetlen embert is megborzongatta valamelyes részvét és undor; egyik tisztjére támaszkodott és mivel a nép és a papok még mindig lármáztak és gúnyolódtak, így kiáltott fel: „Ha a zsidók ördöge ilyen kegyetlen, akkor nem jó lehet nála lakni a pokolban!” Jézust most felrángatták a lépcsőn az erkélyre és hátra állították. Pilátus ekkor az erkély szélére lépett, megszólaltak a kürtök, hogy csendet teremtsenek, mert a helytartó szólni akar. A főpapokhoz és az összes jelenlevőkhöz intézte szavait: „Íme, még egyszer elétek vezetem őt, hogy lássátok, hogy én semmi vétket nem találok benne!”

Most a poroszlók Jézust az erkélyre vezették Pilátus mellé, úgyhogy a Forumról az egész nép jól láthatta. Iszonyatos, szívtépő látvány volt, és az első percekben csöndet és néma borzalmat keltett, midőn Isten Fia, vérrel borítva, a szörnyű töviskorona alól véres szemét a hullámozó tömegre fordította. Pilátus melléje lépett, reá mutatott és lekiáltott a zsidókhoz: „Íme, az ember!”

7.

A főpapok és írástudók vad dühbe jöttek, amint megpillantották Jézust, lelkiismeretük rettenetes tükrét, és ordítottak: „El vele! Feszítsd meg őt!” Pilátus lekiáltott: „Még mindig nem elég ez nektek? Hiszen úgy elbántak vele, hogy már alig akar többé király lenni!” Amazok azonban valósággal őrjöngeni kezdtek, egyre dühödtebben üvöltöttek, a nép pedig összevissza tombolt: „El vele! Keresztre vele!”

Pilátus ismét megfúvatta a kürtöket és szólt: „Hát vigyétek és feszítsétek meg; én ugyan nem találok benne bűnt!” Erre néhányan a főpapok közül így kiáltottak: „Nekünk törvényünk van, és e törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát!” Pilátus felelé: „Ha ilyen törvényetek van, hogy ennek meg kell halnia, akkor nem szeretnék zsidó lenni.”

8.

Midőn Jézus ellenségei, a főpapok és a farizeusok tudomást szereztek arról, hogy Pilátus felesége közbelépett Jézus érdekében, ezt a hírt terjesztették a nép között: „Jézus hívei megvesztegették Pilátus feleségét! Ha pedig Jézust szabadon bocsátják, akkor egyesül a rómaiakkal és mi mind elpusztulunk!”

Pilátus az ő határozatlanságában már egészen olyan volt, mint a részeg; nem tudott dönteni. Még egyszer beszélt Jézus ellenségeivel: hogy ő egyáltalán nem talál benne semmi bűnt; de midőn ezek csak annál hevesebben követelték Jézus halálát.

Pilátus még egyszer lekiáltott, hogy Jézust szabadon akarja bocsátani; de azok visszakiabáltak: „Ha ezt elbocsátod, nem vagy a császár barátja, mert mindenki, aki királlyá teszi magát, ellensége a császárnak!” Mások meg azt kiabálták, hogy bepanaszolják őt a császárnál, amiért megzavarja ünnepüket; vessen már véget az ügynék, mert tíz órára a templomban kell lenniök, erre súlyos büntetés terhe alatt vannak kötelezve. Újból felzúgott mindenfelől a kiáltás: „Keresztre vele! El vele!” Sokan felmentek a forumi házak lapos tetőire és onnan ordítottak lefelé.

Pilátus most már látta, hogy ezekkel az őriöngöökkel semmire sem megy. A zshivaj és az ordítózás már rémületessé fokozódott és az egész néptömeg a palota előtt oly vészjósló izgalomban volt, hogy nagy zendüléstől kellett tartani. Ekkor Pilátus vizet hozatott, szolgájával egy kancsóból vizet öntetett kezére a nép előtt és lekiáltott az erkélyről: „Én ártatlan vagyok ennek az igaznak véréből; rajtatok a felelősség!” Irtózatoss egyhangú ordítással válaszolt a tömeg, mely Palesztina valamennyi tájáról verődött össze: „Az ő vére legyen mirajtunk és a mi fiainkon!”

Urunk az egész kínszenvedést utolsó leheletéig, ellenségeinek és ezek szolgálainak leggonoszabb, legkegyetlenebb kínszásai között, kevély és aljas gúnyolódásai között, gyűlöletük, dühük és vérszomjuk között, -- némely híveinek hálátlansága és megtagadása, mint neki legkeserűbb testi és lelki szenvedése között, -- irántuk való szüntelen szeretetben, állandó imádság között, megtérésükért való állandó könyörgés között viselte el;

de látom, hogy mind e türelem és szeretet csak még nagyobb lángra lobbantja ellenségei dühét és őriöngését; emészti őket a méreg, amiért minden kegyetlenkedésük sem volt képes panasztalan ajkáról egyetlen tiltakozó szót is kicsikarni, amely gonoszságukat menthetné. Ma, a Passzah napján, midőn leölik a húsvéti bárányt, nem tudják, hogy Krisztusban egy Bárányt ölnek meg.

4. Aki értünk a keresztet hordozta

1.

Kürtszó csendet parancsolt és Pilátus gyáva dühvel kimondta a halálos ítéletet Jézus felett. Pilátus először fecsegett valamit Claudius Tiberiusról, a nagynevű császárról, aztán megnevezte a vádat Jézus ellen, akit mint lázítót, izgatót és a zsidó törvény megszegőjét, mivel Isten fiának és a zsidók királyának hivatja magát, a főpapok halálra ítélték és a nép egyhangúlag megfeszíttetni követel.

Midőn azonban azt is hozzáfűzte, hogy ő ezt az ítéletet helyesnek találta, ő, aki több órája már folyton Jézus ártatlanságát hangoztatta: szemem-szám elállt e gyalázatos, kétszínű ember viselkedésén. Kijelentette: „Tehát a názáreti Jézust, a zsidók királyát, arra ítélem, hogy keresztre feszíttessék!” És megparancsolta a poroszlóknak, hogy hozzák elő a keresztet. Arra is emlékszem, de nem határozottan, mintha eközben egy pálcát, melynek még megvolt a bele, eltört és Jézus lábaihoz dobott volna. Jézus szent Anyja e szavak után eszméletlenül roskadt össze, mintha megakarna halni.

2.

A poroszlók Jézust a Forum közepére vezették; több rabszolga a nyugati kapun át már hozta a keresztfát és nagy puffanással dobta a földre Jézus lába elé. A két vékonyabb ág még csak rá volt kötve kötéllal a széles, nehéz törzshöz; az ékeket, lábtuskót s az utólag faragott felső toldalékot, meg egyéb szerszámokat hóhérinasok hozták.

Mikor a keresztet ledobták a földre, Jézus letérdelt melléje, átkarolta és háromszor megcsókolta, és megható hálaimát rebegett halkan menyei Atyjának, az emberiség megváltásának megkezdéséért. A poroszlók azonban egyenes térdeplő helyzetbe rántották őt, és kénytelen volt nagy fáradságosan, csekély és durva segítséggel, a nehéz gerendát jobb vállára venni és jobb karjával átfogni. Láttam, hogy angyalok segítenek neki láthatatlanul, különben nem bírta volna ezt egyedül megtenni. Ott térdelt, meggörnyedve a súlyos teher alatt.

Most felharsant Pilátus lovasságának kürtje; az egyik lovas farizeus Jézushoz ugratott, aki még ott térdelt drága terhével és kiáltott: „Most aztán vége a szép beszédeknek! Rajta, szabaduljunk meg végre tőle! Előre, előre!” Ekkor felrántották Jézust, és most reánehazedett vállára a kereszt egész terhe. A kereszt törzsének alsó végére két kötelet kötöttek és két poroszló ezeknél fogva fölemelte a keresztet, hogy ne súrolja a földet, hanem lebegjen. Jézustól bizonyos távolságban négy poroszló ment, ezek fogták a négy kötelet, amelyek a Jézus derekára kötött bilincsővre voltak kapcsolva. Köpenyét feltűrték és derekára kötötték.

A kürtszó most jelt adott, hogy a menet induljon. És megindult a Királyok Királyának a földön oly gyalázatos, a mennyben oly dicsőséges diadalmenete...

3.

A menet élén egy kürtös haladt, aki minden utcasarkon megfújta kürtjét és kikiáltotta az irányt. Néhány lépésnyire mögötte vonult egy sereg suhanc és csőcselék; ezek vitték az italt, köteleket, szegeket, ékeket és mindenféle szerszámokat kosarakban; erősebb szolgák póznákat, létrákat vittek és a latrok keresztjeinek törzseit. A létrák csak póznák voltak, melyekbe fogak voltak beledugva. Aztán következett néhány lovas farizeus, majd egy fiatalember; ez vitte a kereszt feliratát maga előtt, vállán pedig egy póznára tűzve a töviskoronát, mert a kereszthordozás alatt azt a fejen viselni lehetetlen volt.

Utána jött Urunk és Megváltónk, a keresztfa súlyos terhe alatt meggörnyedve és támolyogva, összekorbácsolva, összeverve, halálosan kimerülve. A tegnapi Utolsó Vacsora óta étlen-szomjan, álmatlanul, folytonos halálos bántalmazás között, a vérvesztéstől, sebtől, láztól, szomjúságtól és a megnevezhetetlen belső kintől és iszonyattól kimerülve, ingadozva és görnyedten vánszorgott fölsebzett mezítelen lábával. Jobb keze átfogta a súlyos terhet jobb vállán, bal keze mindegyre fáradtan igyekezett fölemelni bizonytalanul lépkedő lába elől a járást akadályozó bő ruhát. Négy poroszló fogta a bilincsvre kapcsolt köteleket és tartotta meglehetősen távolságban. A két elül haladó poroszló előre ráncigálta, a két mögötte jövő pedig hajszolta; így aztán járása nem lehetett biztos és a kötelek mindig akadályozták abban, hogy ruháját fölemelje.

Kezei a korábbi szoros megkötözéstől sebesek és dagadtak voltak. Arca vérrel és daganatokkal borítva, haja és szakállja zilált és a vértől összetapadt, a teher és a kötelékek a nehéz gyapjúruhát benyomták össze-sebzett testébe és a gyapjú beletapadt az újból felszakított sebekbe; körülötte csupa gúny és gonoszság; ő maga kimondhatatlanul nyomorult, kínnal és szeretettel telve; ajka imádkozó, szeme könnyörgő, megbocsátó és fájdalommal teljes. Mögötte a két poroszló, aki a kereszt törzsének végét a rákötött kötéllel a magasba emelve csak növelte Jézusnak a kereszthordozás fáradságát, mert a folytonos emeléssel és leengedéssel az egyensúlyt egyre változtatták.

4.

Elértek egy mélyebb helyre, ahol eső idején összegyűlik a víz és a sár, s ezért, hogy át lehessen menni rajta, egy nagy kő van beleállítva, mint sok jeruzsálemi utcán, amelyek némely helyen nagyon gödrösek. Midőn a szegény Jézus súlyos terhével ideért, nem tudott tovább menni. A pribékek irgalmatlanul ráncigálták és hajszolták; ekkor az isteni Kereszthordozó a kiálló kövön egész hosszában a földre esett, a keresztfa pedig melléje zuhant. Hóhérai átkozódva rángatták és rugdalták; a menet megakadt és nagy torlódás és tolongás keletkezett Jézus körül. Hiába nyújtotta kezét, hogy valaki fölsegítse. „Ó, hiszen mindjárt vége lesz!” mondotta, és imádkozott. A farizeusok pedig kiabáltak: „Fel! Rántsátok fel őt, különben meghal kezünk között!”

Itt-ott az út szélén lehetett látni síró asszonyokat gyermekeikkel, akik ijedelmükben nyöszörögtek. Természetfölötti segítséggel Jézus fölemelte fejét, és az ördögi kölykök, ahelyett, hogy segítettek volna neki, megint fejébe nyomták a töviskoronát. Rémes bántalmazások közben ismét talpra rángatták, ismét vállára tették a keresztet, úgy hogy tövisektől megkínzott fejét rettentő helyzetben egészen oldalra kellett hajtania, hogy a széles tövis korona mellett elérjen vállán a nehéz kereszt.

5.

A fájdalomtól teljesen összetört Szűzanya körülbelül egy órával előbb, amikor az igazságtalan ítéletet kimondották Fia fölött, Jánossal és néhány asszonnyal elhagyta a Forumot. Ismét bejárták Fia szenvedésének sok szent helyét, és amint a nép futkosása, a kürtök harsogása, Pilátus és katonái megjelenése a keserves keresztút megkezdését jelentette, Mária nem bírta ki tovább: látnia kellett isteni gyermekét kínszenvedésében; megkérte tehát Jánost, vezesse olyan helyre, ahol Jézus át fog vonulni. Egy palota nyugati oldala mentén mentek végig; ennek a palotának egyik kapuja abba az utcába nyílik, melybe a menet Jézus első esésekor befordult. János egy jólelkű szolgától vagy kapustól kieszközölte az engedélyt, hogy Máriával és kíséretével a másik oldalra mehessenek át; a szolga kinyitotta nekik a túlsó kaput. Midőn a szegény Szűzanyát sápadtan, vörösre sírt szemekkel, reszketve és ingadozva, tetőtől-talpig egy kékes-szürke lepelbe burkolózva, a többiekkel ezen a házon áthaladni láttam, szívszaggató borzadás fogott el. A házak fölött keresztül már idehallatszott a közeledő menet zaja és kiabálása, a kürtök harsogása és az utcasarkokon a kikiáltó hangja, mely jelentette, hogy valakit visznek keresztre feszíteni.

Midőn a szolga kinyitotta a kaput, a láрма még hallhatóbb és rettentőbb lett. Mária imádkozott és kérdezte Jánostól: „Lássam-e, vagy siessek el innen? Hogyan bírom ki?” János felel: „Ha most nem maradnál itt, később mindig nagyon fájlnád”. A menet közeledett, már csak mintegy nyolcvanlépésnyire volt tőlük, mikor kiléptek az útra. Aminta hóhérszolgák csoportja közeledett a kínzóeszközökkel, Jézus Anyja reszketett és nyöszörgött, és kezét tördelte. Egy gyerek azt kérdezte a mellette elvonuló néptől: „Ki ez az asszony, aki ilyen keservesen jajgat?” „A Galileai anyja” -- felelt valaki. Erre a szemtelen fickók kiröhögték és kicsúfolták a siránkozó anyát, ujjal mutogattak rá, sőt egy aljas suhanc fogta a kereszt szegeit és gúnyolódva rázta a Szűzanya arca előtt. De ő csak kezét tördelve nézett Fia után és a fájdalomtól összezúzva a kapu oszlopának támaszkodott. Sápadt volt, mint egy halott, ajkai kékek.

A farizeusok lovagoltak elől; mögöttük jött az ifjú a felirattal, és -- ó jaj! -- néhány lépésnyire utána az Isten Fia, a Szent, a Megváltó! -- Ott jött támolyogva és görnyedten az ő szerelmes Fia, Jézus; töviskoronás fejét kínosan hajtva félre a vállát nyomó nehéz kereszttől. A poroszlók a kötelekkel rángatták őt előre. Arca sápadt, véres és zúzott volt, szakálla vértől csapzott és összetapadt. Vérbeborult, beesett szemével koronájának borzasztó, kusza tövisfonadéka alól komolyan és részvéttel tekintett gyötrődő Anyja felé, és a kereszt terhe alatt elbotolva másodszor roskadt a földre térdére és kezére.

Az Anya, fájdalmának és szeretetének rohamában nem látott katonákat, nem látott hóhérokat, csak az ő szeretett, nyomorult, megkínzott Fiát látta; kezét tördelve sietett a ház kapujától a hajszolódó poroszlók között Jézushoz és átkarolva őt melléje roskadt térdre. Hallottam szavaikat (nem tudom, vajon valóban ajkukkal mondták-e, vagy csak lelkükben): „Fiam!” -- „Anyám!”

Nagy zűrzavar keletkezett; János és az asszonyok Máriát vissza akarták húzni, a poroszlók szitkozódtak és gúnyolódtak; az egyik azt mondta: „Asszony! mit akarsz itt? Nevelted volna jobban, akkor nem került volna kezünkbe!” János és az asszonyok elvezették Máriát, s ő a kapu sarkában a fájdalomtól halottként esett térdére. Háta fordított a menetnek, kezei a ferdén felnyúló kapukőhöz tapadtak, amely mellé roskadt. Bevezették Máriát a kapu mögé, melyet aztán bezártak. Eközben Urunkat a poroszlók ismét talpra ráncigálták s most a keresztet másképp tették vállára.

6.

A menet tovább vonult a széles utcán, egy régi belső városfal boltíves kapuján át. Itt Jézusnak ismét egy nagy követ kellett átlépnie; megbotlott és elesett; a kereszt melléje zuhant, s ő a kőre támaszkodva, teljesen kimerülten bukott a földre; nem is tudott többé fölegyenesedni. Jólöltözött emberek jöttek éppen arra; a templomba igyekeztek és részvevően kiáltottak föl: „Ó, ó! Ez a szegény ember meghal itten!”

Nagy tolongás támadt; a poroszlók már nem tudták Jézust talpra állítani; mire a menetet vezető farizeusok rászóltak a katonákra: „Nem tudjuk őt élve kivinni; keressetek valakit, aki segít neki vinni a keresztet!” Éppen akkor jött lefelé Cyrenei Simon. Amint öltözetéről felismerték, hogy pogány és alsóbb rangú munkás, a katonák megfogták, odahurcolták és azt követelték, segítsen a Galileai-nak vinni a keresztet. Ő vonakodott és hevesen ellenállt, de azok erőszakkal kényszerítették. Simont undorodás és ellenkezés fogta el, oly rettenetes nyomorultan és elégtelenítve nézett ki Jézus és ruhája csupa piszok és sár volt. Sírt és oly szájalomra méltóan nézett Simonra, hogy ez kénytelen volt őt felsegíteni a földről.

Akkor a poroszlók az egyik keresztkart hátrább kötötték és egy hurokkal, Simon vállára erősítették. Így ment Jézus mögött, akinek most már nem kellett akkora terhet vinnie. A töviskoronát is másképp igazították. Végre a szomorú menet ismét megindult.

Mintegy kétszáz lépésnyire segített Simon az Úrnak a kereszthordozásban, midőn az utca bal során álló egyik szép házból, melynek előudvarába széles falakkal és csillogó ráccsal védett lépcsős terasz vezet, egy magas termetű, előkelő asszony rohant a menet elé, egy kis leányt vezetve kezénél fogva, akit gyermekéül fogadott. Szeráfia volt, Siráknak, a templomtanács tagjának felesége, akit e mai cselekedete miatt Veronikának neveznek, a latin-görög vera ikon (valódi kép) szavak alapján. Szeráfia otthon finom fűszeres bort készített, azzal a jámbor szándékkal, hogy azzal felüdíti az Urat keserves szenvedés-útján. Jézus elé lépett és térdre hullva felnyújtotta neki a kendőt, egyik oldalán szétnyitva, e szavakkal esedezve: „Méltass engem arra, hogy Uram arcát felszárítsam!” A körülbelül kilencéves kislány mellette állt és tartotta a borral telt korsót, lepellet letakarva.

Jézus bal kezével megfogta a kendőt és tenyerével véres arcára nyomta, aztán balját a kendővel jobbra felé mozdítva, mellyel a kereszt törzsét átfogta, a kendőt két keze közé szorította és köszönő szóval visszaadta. Szeráfia megcsókolta a kendőt és köpenye alatt szíve fölé rejtette és felállt.

Ekkor a kislány félénken fölemelte a magasba a boros edényt, de a katonák és poroszlók szitkozódása miatt lehetetlen volt Jézust fölűdíteni az itallal. Azonban a lovas farizeusok és a poroszlók feldühödtek e feltartóztatás miatt, de még inkább Jézus nyilvános tisztelete miatt: kezdtek Jézust ütni-verní és rángatni. Veronika a gyermekkel visszamenekült házába.

Alighogy belépett lakosztályába, a kendőt letette az asztalra és ájultan esett össze; a leányka a korsóval nyöszörögve térdelt melléje. Így találta őket egyik ismerősük, aki bejött a lakásba: ott látta Veronikát a szétterített kendő előtt, melyre Jézus véres arca borzalmasan, de csodálatos élesen rá volt nyomódva. A látogató megrémült és magához térítette Veronikát és mutatta neki az Úr arcát. Veronika siránkozva de vigasz teljesen térdelt a kendő elé és felkiáltott: „Most elhagyok mindent: az Úr emléket adott nekem!”

Még jókora út volt a kapuig; Mikor a kapuhoz ért a menet, a poroszlók jobban kezdtek hajszolódni. Közvetlen a kapu előtt a gidres-gödrös, feljárt úton volt egy nagy pocsolya. A kegyetlen poroszlók húzkodták Jézust előre; a menet összeszorult, Cyrenei Simon oldalt keresett jobb utat, ezáltal a kereszt terhének egyensúlya kibillent, és szegény Urunk negyedszer esett el, belezuhanva a sáros pocsolyába, úgyhogy Simon alig tudta a keresztet fenntartani.

Jézus magas, megtört, de hangos szóval jajgatott: „Ó jaj! Jeruzsálem, úgy szerettelek, mint a tyúk, mely szárnya alá gyűjti csibéit! Te pedig ily kegyetlenül kiteszítasz kapudon!” Csupa panasz és fájdalom volt az Úr,

de a farizeusok feléje fordultak és szidták: „Ennek a lázítónak még nem elég, amit kapott! Még mindig jár a szája!” Ütlegelték, böködték, kiráncigálták a pocsolyából és hajszolták tovább.

Ez az embertelenség fölbőszítette Simont; felkiáltott: „Ha nem hagytok fel ezzel a gazsággal, ledobom ezt a keresztet, ha agyonvertek is!”

Nem messze innen állt egy csoport síró-kesergő asszony. Itt Jézus ismét elesett, nem ugyan a földre, hanem mintegy magánkívül leroskadott. Simon mögötte leeresztette a keresztet a földre, odalépett és feltámogatta Jézust, aki rátámaszkodott Simonra. Ez a kereszthordozó Üdvözítő ötödik esése.

Az asszonyok és hajadonok erre a borzasztó látványra nagy siránkozásba és jajgatásba törtek ki és zsidó szokás szerint részvétük jeléül kendőiket nyújtották Jézusnak, hogy letörölje verítékét. Jézus feléjük fordult és így szólt: „Jeruzsálem leányai, ne rajtam sírjatok! Magatokon és fiaitokon sírjatok! Mert íme, eljő az idő, midőn azt mondják: Boldogok a magtalanok, és a méhek, melyek nem szültek, és az emlők, melyek nem szoptattak. Akkor majd kezdik mondani a hegyeknek: Szakadjatok ránk! és a halmoknak: Takarjatok el minket! Mert ha a zöldellő fával ezt cselekszik, mi lesz a szárazzal”? Ekkor egy kis szünet állt be, a menet megállott egy időre.

A menet újra megindult. Jézust ütlegetés és ráncigálás között hajszolták előre keresztjével vállán. Itt esett el hatodszor szegény Jézus a kereszt terhe alatt; ez igen súlyos, új sebeket okozó esés volt.

Ám most még durvábban verték és hajszolták, mint eddig, míg csak föl nem ért a vesztőhely-sziklához. Ott aztán hetedszer roskadt a földre a kereszttel.

Cyrenei Simon, maga is bántalmazásokat szenvedve és kimerülve, egészen odavolt a felháborodástól és a részvéttől. Itt is segíteni akart Jézusnak, de a poroszlók szitkokkal és ököllel kergették le a hegyről.

5. Akit értünk keresztre feszítettek

1.

Jézust, a nyomorúság képét, a poroszlók kinyújtották a keresztre; ő magától ráült, de azok lenyomták hátára, jobb karját kihúzták s kezét a kereszt jobb ágán fúrt lyukra illesztve, karját szorosan lekötözték. Egyikük rátérdelt Jézus szent mellére, a másik kinyitotta az ökölbe szoruló kezét és fogta erősen, a harmadik pedig ráillesztette a hegyesre köszörült, hosszú, vastag szeget az Úr áldó jobbjának tenyerébe és irtózatossággal ütésekkel verte bele a vaskalapáccsal. Édes, tisztán hallható, megtört jajszó hangzott az Úr ajkáról. Vére a poroszló karjára fröccsent. Keze inai szétszakadtak és a háromélű szeggel együtt beverődtek a szűk szeglyukba.

A Szűzanya halkán nyöszörgött és egészen eszméletlennek látszott; Magdolna pedig végleg magánkívül volt.

A fúrók nagydarab vasak voltak, latin T-alakúak; faalkatrész nem volt bennük; a nagy kalapácsok is nyelükkel együtt egy darab vasból valók, majdnem olyanok, mint nálunk az asztalosok fakalapácsai, melyekkel a vésőre ütnek.

A szegek, melyeknek megpillantásakor Jézus úgy megborzadt, oly hosszúak voltak, hogy az ember markába fogva, fönt és lent egy hüvelyknyire kiálltak. Felül lemez volt kupakkal, akkorával, mint egy koronátallér, úgy hogy kitöltötte az ember markát. A szegek háromélűek voltak, felül oly vastagok, mint egy vaskos hüvelykujj, alul, mint egy kisujj, és hegyesre reszelve. Mikor már be voltak verve, láttam hegyüket a keresztfa alsó oldalán kissé kiállni.

2.

A jobb kéz leszegezése után a hóhérok észrevették, hogy Jézus bal keze, mely még rá volt kötözve a keresztaghoz, nem ér a lyukig, mert ezt az ujjak hegyétől jó kéthüvelyknyire fúrták ki. Ezért a kötelet rákötözték a bal kézre és lábukkal nekivetve magukat a keresztnak, addig húzták, nyújtották Jézus bal karját, míg el nem érte a szeglyukat. Jézus szívrehatóan jajgatott: hiszen karját egészen kiszakították forgóiból, válla ki volt feszülve, könyökén kilátszottak a csontok. Melle fölemelkedett, térdei alteste felé húzódtak. Rátérdeltek karjaira és mellére, szorosra kötözték karjait és aztán beleverték a másik rettenetes szeget bal kezébe; a vér magasra szökött, és Jézus édes, tiszta, jaj szava áthangzott a súlyos kalapács ütésein.

A Szűzanya minden kint együtt érzett Jézussal; halálsápadt volt és halk fájdalomhangok röppentek el ajkáról. Magdolna olyan volt, mint az örült: saját arcát marcangolta, szeme és arca véres volt.

3.

A kereszten, körülbelül magassága egyharmadában, alul, egy kiugró tönk volt, hatalmas szeggel odaerősítve, hogy ahhoz szegezzék Jézus lábait úgy, hogy inkább álljon, mint függjön, mert különben kezei leszakadtak volna és lábait sem lehetett volna megszögezni úgy, hogy szét ne zúzzák. Ebbe a tönkbe is lyukat fúrtak a szegnek. Kivájták a sarkak helyét is, ahogyan általában a kereszt törzsén is vájtak ilyen mélyedéseket, hogy így lehetővé tegyék azt, hogy a megfeszített tovább függghessen, és megakadályozzák azt, hogy a kezek leszakadjanak és a test saját súlyánál fogva lezuhanjon.

Megváltónk egész teste, karjainak erőszakos kifeszítése miatt a hibás távolságban fúrt lyukakig, felhúzódott és térdei felgömbültek. Most a hóhérok nekiestek, hurkot kötve lábaira húzták lefelé, de szentséges lábai még így sem értek a szerencsétlen szeglyukak miatt az alsó tönkig. A poroszlók káromkodtak és szitkozódtak; némelyek azt mondták, új lyukakat kell fúrni a kezeknek, mert a lábtönköt alig lehetne áthelyezni magasabbra; mások förtelmesen gyalázkodtak: hogy ő nem akar kinyújtózkodni, de majd segítenek neki! Kötelet kötöttek jobb lábára és irtózatosan kínzó erővel nyújtották ki a lábtönkig és lábszárát erősen lekötözték a kötéllal. A test kifeszítése oly borzalmas volt, hogy Jézus mellkasa ropogott s ő hangosan kiáltozott: „Istenem! Ó Istenem!” Mellét és karjait is lekötötték, hogy kezei ki ne szakadjanak a szögekből. Alteste is egészen elcsavarodott, mintha bordái letörtek volna melltörzséről. Rettenetes kinszenvedés volt.

4.

Most bal lábát húzták le kötéllal éppoly erőszakosan jobb lábára és átszegezték a lábfejet, még pedig mivel nem feküdt rá elég alkalmasan a leszegezés végett a jobb lábra, finomabb, laposabb fejű szeggel, mint a kezek szegei; olyanforma szeg volt ez, mint egy előfúró, árszerű hegygel.

Akkor elővették a legborzasztóbb, sokkal hosszabb szeget s nagy erőfeszítéssel, inakat ropogtatva, verték át a már átszúrt bal lábfejen és alatta levő jobb lábfejen, be a lábtönkön fúrt lyukba s azon át a kereszt törzsébe. Oldalról nézve láttam, hogy az egyik szeg áthatolt mind a két lábon.

5.

A felszegezés után a keresztre hátul ráerősített karikákba fűzött kötelekkel felhúzták a kereszt felső végét a halomra, aztán a köteleket átvetették az ott felállított bakon, és így emelték föl a keresztet a kötelekkel, más poroszlók meg kampós póznákkal a kereszt törzsét igazgatták és a kereszt lábát a gödörre húzták; akkor egyenesre állították a keresztet, úgy, hogy függőleges helyzetbe került, és teljes súlyával, egy rettentő zuhanással belezökkent a gödörbe. A kereszt megrendült a zökkenéstől, Jézus hangosan jajveszékelt, a kifeszített testet súlya lehúzta, a sebek kitágultak, a vér még dúsabban folyt és a kificamodott csontok összeakadtak. Ezután jól megrázták a keresztet és lábánál öt éket vertek a gödörbe: elül, jobbról, balról és kettőt hátul, a kissé kivájt oldalon.

Irtóztató és egyben megindító látvány volt, amint a kereszt föllendült a magasba és megrázkódtató zökkenéssel lesüllyedt, miközben a poroszlók és farizeusok, meg a távolabb álló néptömeg, mely most ismét láthatta Jézust, gúnyos ordításba tört ki, de ugyanakkor a jószívek panaszos siráma is felhangzott. De midőn a kereszt hangos zuhanással belesüllyedt sziklagödrébe és egyenesen fölmeredt, rövid csend állott be.

6.

Midőn a Megváltó keresztjén a magasba emelkedett és a gúnyüvöltést néhány percre néma megdöbbenés szakította meg, a templom felől kürtök és harsonák hangja szállott erre és hirdette a húsvéti bárány, az előkép, leölésének kezdetét,

megszakítva ekképp sejtelem teljes ünnepélyességgel Isten igazi Bárányának megölésénél felhangzott gúny- és gyászkiáltást.

7.

Midőn a keresztet besüllyesztették a gödörbe, ez a rázkódtatás Jézusnak a töviskoronával is megterhelt fejét annyira megkínozta, hogy egyszerre előntötte a vér, sőt kezeiből és lábaiból is csak úgy patakzott szentséges vére.

A poroszlók most létrán fölmentek a keresztre és eloldották a köteleket szent testéről, melyekkel előbb a törzshöz kötözték, hogy a kereszt felállításakor le ne szakadjon a szegekről. Erre a vízszintes helyzettől és a megkötözéstől megzavart vérkeringés a függőleges helyzetben új irányú mozgásnak indult. Ettől minden fájdalom megújult és egészen elkábította Jézust, úgy hogy lehajtotta fejét és mintegy hét percig eszméletlenül függött, mint egy halott.

8.

Egy katona ecetbe mártott szivacsot tűzött egy póznára és Jézus szájához emelte; ő szívott is belőle egy keveset, mialatt a gúnyolódás tovább tartott; az a katona is mondta: „Ha a zsidók királya vagy, segíts magadon!” Jézus most kissé fölemelte fejét és szólt: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekesznek!”

A hatodik órában, vagyis a nap állása szerint -- amint én láttam -- körülbelül fél egykor a napnak valami csodálatos elsötétedése következett be. Nagy rémület szállta meg az embereket és állatokat. Mindenki az égre nézett. Sokan mellüket verték, kezüket tördelték és kiáltottak: „Az ő vére szálljon gyilkosaira!” Mások távolban és közelben térdre hulltak és bocsánatért esdekeltek Jézushoz. Jézus pedig gyötrelme közepette feléjük fordította szemét.

Miközben a sötétség egyre fokozódott és mindenki az égre nézett és a kereszt elhagyatottan állt, csupán Jézus Anyja és leghívebb barátai állották körül. A Szűzanya, egészen lenyűgözve az anyai szeretettől, magában nagyon forrón esedezett Fiához, hogy engedje őt vele együtt meghalni. Az Úr rendkívül komolyan és részvevően tekintett szeretett Anyjára, szemét aztán János felé fordította és mondotta Anyjának: „Asszony, íme a te fiad! Ő sokkal inkább fiad lesz, mintha te szülted volna őt!” És Jánoshoz így szólt: „Íme a te anyád!” János ekkor tiszteletteljesen átölelte a Megváltó keresztje alatt, mint hű fiú, Jézus anyját, aki most neki is anyja lett. A Szűzanyát haldokló Fiának ez ünnepélyes végrendelkezése után a fájdalom és e végrendelet jelentése annyira megrendítette, hogy a szentasszonyok karjaiba roskadva elvesztette külső eszméletét. Lefektették tehát egy kis időre szemben a kereszttel a földsáncra, majd elvitték a vesztőhelyről barátnőihez.

9.

Három óra tájban Jézus hangos szóval kiáltott: „Eli, Eli, lamma szabaktáni?!“ -- azaz: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” Midőn Urunk e hangos kiáltása megtörte a körötte uralkodó csöndet, a gúnyolódók ismét a kereszt felé fordultak. Valaki így szólt: „Illést hívja ez”. Egy másik felkiáltott: „Hadd lássuk, eljön-e Illés és lesegíti-e őt?” Az Anya pedig, amint meghallotta Fia hangját, nem tudta magát visszatartani és ismét a kereszthez sietett: János, Kleofás felesége Mária, Magdolna és Salome követték őt.

Mialatt a tömeg ott zajongott és jajongott, lovon odaérkezett egy csapat, mintegy harminc előkelő férfiúból, akik Júdeából és Joppe vidékéről jöttek az ünnepekre. Midőn meghallották, mily rettenetesen bántak el Jézussal, és látták a félelmetes természeti jelenségeket, hangos kifejezést adtak iszonyodásuknak és így szóltak: „Ó, ó, föl kellene égetni ezt a kegyetlen várost, ha nem állna benne Isten temploma, oly borzasztó bűnterhet vett magára!”

Amint világosabb lett, előtűnt Jézus teste a kereszten; halvány és elgyöngült, egészen elernyedte és fehérebb volt, mint eddig, annyi vért vesztett. És így szólt (de nem tudom, imádkozva és csak nekem hallhatóan-e, vagy félhangosan): „Kisajtolattam, mint a szőlő, melyet itt először sajtoltak; minden véremet oda kell adnom, míg víz nem jön ki és a héj fehér nem lesz; de soha többé itt nem sajtolnak szőlőt”.

Jézus egészen el volt epedve és kiszáradt nyelvvel mondá: „Szomjúhozom!” És mivel övéi szomorúan néztek rá, így szólt: „Nem adhatnátok egy korty vizet?” Úgy vélte, a sötétség leple alatt bizonyára senki sem akadályozta volna meg őket. János felelt zavartan: „Ó Uram, elfelejtettük!” Jézus erre ilyesfélét mondott: „Még felebarátainknak is meg kellett feledkezniük rólam, és nekem egy ital vizet sem nyújthattak, hogy beteljesedjenek az írások!” De ez a feledékenység keservesen fájt neki. Panaszszavára övéi pénzt kínáltak a katonáknak és kérték, adjanak Jézusnak egy kis vizet. De azok nem azt tették, hanem egyikük egy körte alakú szivacsot bemártott az ecetbe, mely egy gyékénnyel befönt hordócskában állt ott, de epét is kevert bele.

Azokból a szavakból, melyeket az Úr még intelműl mondott a népnek, már csak erre emlékszem: „És ha nekem már nem lesz hangom, a halottak szája fog szólani”. Mire némelyek azt kiabálták: „Még gyalázkodik!”

10.

Elkövetkezett az Úr Jézus órája. Ekkor így szólt Jézus: „Beteljesedett!”

Fölemelte fejét és hangos szóval kiáltott: „Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet!”

Édes, hangos kiáltás volt; betöltötte a földet és eget.

Aztán lehajtotta fejét és kiadta lelkét.